
Chintanashcha ChidunmeshAh Thoughts and Glimpses by Shri Aurobindo

శ్రీఅరవిందస్య చింతనాశ్చ చిదున్మేషాః

Document Information

Text title : Chintanashcha Chidunmesha Sanskrit translation of Thoughts and Glimpses by Shri Aurobindo

File name : chintanAshchachidunmeSha.itx

Category : major_works, upadesha, advice

Location : doc_z_misc_major_works

Author : Shri Aurobindo Ghosh, rAmabhadradIkShita

Proofread by : Saritha Sangameswaran

Description-comments : Collection of thoughts by Shri Aurobindo Ghosh

Acknowledge-Permission: <http://motherandsriaurobindo.in>

Latest update : August 6, 2023

Send corrections to : Sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

March 24, 2024

sanskritdocuments.org

శ్రీఅరవిందస్య చిన్తనాశ్చ చిదున్మేషాః

శ్రీఅరవిందస్య “రోఉమ్మై అన్ గ్ంఃఱ్ఱేప్పన్” నామకకృతే సంస్కృతావరః

లక్ష్యం

జ్ఞానచేష్టా అతీత్యైవ జ్ఞానం సముపలప్స్యతే ।
తర్క ఏవ సహాయోఽభూత్ తర్క ఏవాస్తి బాధకః ॥

ఏషణాని హ్యతీస్యైవ శక్తిః సముపలప్స్యతే ।
యత్న ఏవ సహాయోఽభూద్ యత్న ఏవాస్తి బాధకః ॥

సర్వభోగానతీత్యైవ పరానన్తోఽభ్యవాప్స్యతే ।
కామనైవ సహాయాభూత్ కామనైవాస్తి బాధికా ॥

ధ్యష్టిభావమతీత్యైవ “పురుషాః” స్యామ తత్త్వతః ।
అహమ్భావః సహాయోఽభూదవహమ్భావోఽస్తి బాధకః ॥

మనుష్యత్వమతీత్యైవ “మనవః” స్యాం సత్యతః ।
పశుభావః సహాయోఽభూత్ పశుభావోఽస్తి బాధకః ॥

పరిణమ్యస్త్యయా తర్కః సమ్బాధౌ సువ్యవస్థితే ।
సర్వాత్మనా భవ జ్యోతిర్లక్ష్యమేతద్ ధ్రువం తవ ॥

పరిణమ్యస్త్యయా యత్నః స్వాత్మశక్తిః పరిప్లవే
సర్వదైకరనే శాస్త్రే మహామహిమశాలిని ।
భవ చిచ్ఛక్తిరేవ త్వం లక్ష్యమేతద్ ధ్రువం తవ ॥

పరిణమ్యస్త్యయా భోగఃసమనిర్విషయోన్మదే ।
సర్వాత్మనా భవానన్తో లక్ష్యమేతద్ ధ్రువం తవ ॥

పరిణమ్యా ప్రథుగ్వ్యష్టిస్త్యయేయం విశ్వమానవే ।
సర్వాత్మనా భవేర్దివ్యో లక్ష్యమేతద్ ధ్రువం తవ ॥

పరిణమ్యః పన్నశ్చాపి పశ్యనాథే తథా త్వయా ।

సర్వాత్మనా భవేః కృష్ణః లక్ష్మ్యమేతద్ ధ్రువం తవ ॥

న యన్మయా శక్యమిహోద్య కర్తుం కరిష్యమాణస్య హి లక్షణం తత్ ।
అసమ్భవత్వానుభవో భవేఽస్మిన్ సమ్భవనానాం శుభసూత్రపాతః ॥

వినశ్వరం విశ్వమలక్ష్మ్యతేదం యతో హ్యసాధ్యం వదతో విరోధి ।
తస్మాత్ప్రభుః శాశ్వతసత్స్వరుపః సత్వాన్నిజాత్ సర్వమిదం ససర్జ ॥

అసమ్భవో నామ హి సమ్భవనామసాధితానాం బృహతాం సమష్టిః ।
ఉచ్చస్థితేరావరణం స యాత్రామార్గస్య చాద్యాపి న లప్తితస్య ॥

మనుష్యజాతేః ప్రగతిర్యదీప్సితాస్థావనా ధూను హి పూర్వకల్పితాః ।
విచారణా చేతతి చైవమాహతా భవత్యపూర్వం నవసర్జనక్షమా ।

నో చేన్నిజావృత్తిమసౌ హి యన్త్రవత్ ।
కరోతి తాం వేత్తి చ సక్కియాం భ్రమాత్ ॥

నిజాక్ష భ్రమిరేవైకా న గతిర్మానవాత్మనః ।
అక్షయజ్యోతిషోఽప్యన్యా సూర్యస్యాస్తి పరిక్రమా ॥

ఆత్మానం విద్ధి పశ్చాచ్ఛ కురు కర్మ చ చిన్తనమ్ ।
ప్రాణవచ్చిన్తనం సర్వం సృచ్యమానజగన్మయమ్ ॥

యథార్థ కర్మ యత్ తద్ధి విచారో వ్యక్తతాం గతః ।
విజ్ఞా కాఽపి యతో లీలామారేభే హ్యోత్మసంవిది ।
దివ్యాయాం, అత ఏవైతద్ విద్యతే పార్థివం జగత్ ॥

విచారో నాస్త్యపాదానం సత్తాయా అనివార్యతః ।
నాపి హేతురసౌ తస్యాః, సమ్భూతేః సాధనం తు సః ॥

తదేవాహం భవామీహ యత్పశ్యామి నిజాన్తరే ।
। తత్సర్వం కర్తుమీశే యద్ విచారో మాం వినిర్దిశేత్ ।
ప్రభుస్తద్ భవతుం యచ్ఛ విచారో వ్యజ్ఞాయేన్ మయి-
ఈదృష్యవిచలా శ్రద్ధా ధార్యా పుంసా నిజాత్మని ।
యతో హి భగవాన్స్తస్మిన్నన్తర్వసతి సర్వదా ॥

నాస్మత్కార్యం సదాఽఽవృత్తిః తస్య యన్ వా కృతం పురా ।
సమ్ప్రాప్తిరేవ సిద్ధీనాం నవ్యానాం నను కర్మ నః ।
స్వప్నేఽపి నైవ దృష్టానామీశిత్యానాం తథైవ చ ॥

కాలాశ్చాత్మేహలోకశ్చ క్షేత్రత్వేనాఽర్పితా హి నః ।
 దృష్టిరాశా తథా స్రష్టి కల్పనా ప్రేరికాశ్చ నః ।
 సజ్గుల్ప చిన్తనాఽఽయాసా ఉపాయాః సర్వసిద్ధిదాః ॥

కిన్న తన్నూతనం యన్నః సాధ్యమధ్యాపి విద్యతే?
 ప్రేమ,కస్మాత్? యతోఽస్మాభిరద్య యావత్తు సాధితాః-
 కేవలం హి ఘృణా ద్వేష స్వాత్మాసన్తోషవృత్తయ ।
 జ్ఞానం, కస్మాత్? యతోఽస్మాభిః సాధితా హ్యధునావధి-
 భ్రాన్తిరిన్ద్రియసంవిత్తిః కల్పనైవ చ కేవలమ్ ।
 ఆనన్దోఽపి, యతోఽస్మాభిః సాధితాన్యధునావధి-
 కేవలం సుఖం దుఃఖమౌదాసీన్యం తథైవ చ ।
 శక్తిశ్చాపి, యతోఽస్మాభిః సాధితాన్యధునావధి-
 దుర్బల్యజ్ఞైవ చేష్టా చ జయశ్చైవ పరాజితః ।
 జీవనజ్ఞః, యతోఽస్మాభిః సాధితాన్యధునావధి-
 జననాన్ వర్ధనజ్ఞైవ మరణజ్ఞైవ కేవలమ్ ।
 ఏకత్వజ్ఞః, యతోఽధ్యాపి సాధితౌ సజ్గసజ్గరో ।
 దేవత్వం, సారతః; స్వస్మిన్ దేవమూర్తే వినిర్మితిః ॥

సదానన్దమయమ్

బ్రహ్మస్యాన్నిర్విశేషజ్ఞేత్ నిరుపజ్ఞైవ నిర్గుణం
 శశ్వన్నో మూర్తసత్తాయా దృశ్యసత్యవిరోధి చ,
 తదాఽస్య సకలస్యాన్తో లయ ఏవోచితో భవేత్ ।
 విచార్యాః కిన్తు సన్త్యక్త ప్రేమానన్దాఽఽత్మసంవిదః ॥

విశ్వమిదం నో కేవలమాస్తే సూత్రం హి గణితస్య,
 యత్యస్యాన్మాససికానాం కేషాజ్ఞేన్నిర్విశేషాణాం
 సజ్ఞ్యా తత్త్వానీతి చ నామద్వయకీర్తితానాం హి
 భావానాం సమ్బంధం నిర్ధారయితుం ప్రయోక్తవ్యమ్,
 యేన స్యామ సమర్థాః సమ్ప్రాప్తుం హ్యవృత్తః శూన్యం,
 కిం వా రిక్తమసారం నితరాం నిర్వస్తుకం హ్యేకమ్ ॥

నాపి చ విశ్వమిదం భో వ్యాపారః స్థూలభౌతికో హ్యేవ,
 యో బహువిధశక్తీనాం సమీక్రతేర్వ్యజ్ఞుకోఽస్తు కస్యాశ్చిత్ ॥

కిన్తు స్వాత్మప్రేమిణ ఆనన్దః సర్వమేవైతత్ |
 అపి వా సనాత నిశియోర్గీలా కస్యాపి భతీయమ్ ||
 ఆత్మబహూకరణం వాఽనన్దం శాశ్వతకవే హి కస్యాపి |
 నిజనిః సీమితసర్వానశక్తేరూన్మదభరేణ మత్తస్య ||
 పరాత్పరోఽసౌ పురుషో గణితజ్ఞః ఇవాస్తి సర్వమహాన్,
 ప్రశ్నం సమాదపద్యః విశ్వాత్మకమస్తి బహురాశిమ్ |
 యద్వా విచారకోఽసౌ పరీక్షణైర్యః సమాదఘాతీవ
 తత్త్వానామితరేతరసమ్బన్ధానాం విచారణాఖ్యాం
 మహాసమస్యాం కిం వా సన్తులనస్యైవ శక్తీనాం-
 ఇత్యేవం వ్యాహర్తుం వయమర్హామో యథాకామమ్ |
 కిన్త్విదమపి వదనీయం యదసౌ ప్రేమీవ వర్తతే సుమహాన్
 వైశ్వ వ్యక్తిగతానాం స్వరసామ్యానాం సుమయకశ్చైవ |
 అపి వాఽసౌ శిశురేకః కవిరివ వాఽఽస్తే సనాతనః కశ్చిత్ ||
 నాలం తు చిన్తనాయాః పక్షో జాత్వస్తి విషయేఽస్మిన్ |
 గ్రాహ్యః సమగ్రరీత్యా హ్యనన్దస్యాపి పక్షోఽత్ర ||
 సత్తాశ్చపి విచారాస్తత్వాన్యథ శక్తశ్చాశ్చపి
 సకలాన్యేవైతాని హి నిఃసారా రిక్తసజ్జకాస్తావత్, |
 యావన్న పూరితాని హి భాగవతానన్దనిశ్వాసైః ||
 సర్వేష్యర్థాః ప్రతిమా ఏతే ప్రతిమైవ కిన్తు విశ్వమిదమ్ |
 భావా బృవన్త్యమూర్తాః శుద్ధవిచారం సవైశసత్యానామ్ |
 ప్రతిమాస్తావత్తేషాం వాస్తవసత్తాం సజీవాం హి ||
 ఆర్ణిష్యస్తీ శక్తిం విజ్ఞా జనయాంశ్చకార చేల్లోకాన్,
 తతః సముత్పాదితవాన్స్తామానన్దో హి సత్స్వరుపస్య |
 యతో హ్యనన్దో దేవోఽమితవిధమానన్దనాత్మగర్భేఽఘాత్ |
 తత ఏవాజని జగతాం బ్రహ్మాన్ధానాం చ సృష్టిరఖిలనామ్ ||
 చిదానన్దౌ సతో హ్యేద్యో జనకౌ జగతాం తతేః |
 ఏతావేవాన్తిమే చాపి తత్త్వే నూనం పరాత్పరే ||
 అవైతన్యం హి మూర్ఛేచ్ఛవ మధ్యగా చేతనాత్మనః |
 అథవా సున్తిరేవైతత్ తస్యాఽఽస్తే తమసావృతా ||

వేదనాఽఽత్మవిలోపో వా సత్త్వానన్దః స కేవలం
 యోఽపయాత్యాత్మనాః ప్రాప్తం స్వమేవాన్యత్ర చాన్యథా ॥
 ఆనన్దః సత్పరుప్యస్య సీమితో నాస్తి కాలతః ।
 వైవాస్తి తస్య కోఽప్యన్తో న చాదిరపి కశ్చన ॥
 రూపాన్నిర్యాతి వస్తూనామేకస్మాద్ యన్మహేశ్వరః,
 తత్ ప్రవేశార్థమన్యస్మిన్ రూపే నవ్యే హి కేవలమ్ ॥
 కస్తావదీశ్వరో నామ? సోఽస్యైకః శాశ్వతః శిశుః ।
 కుర్వాణః జ్ఞాత్వాఽఽరామే లీలాం కామపి శాశ్వతీమ్ ॥

పురుషః

ప్రభుర్నో పారయేత్ తయక్తుమానర్తి ప్రకృతిం ప్రతి ।
 న చ శక్తో నరో హాతుం స్వామభీష్వామముం ప్రతి ॥
 సమ్ప్రోఽయమనన్దస్య సాన్దస్య చ సనాతనః
 అన్యోన్యస్మాద్ధి వైముఖ్యం యాన్తౌ భాతో యవా త్వమ్ ।
 సంయోగాయ ప్రగాఢాయ తత్ పరావర్తనం తయోః ।
 మనుజే ప్రకృతిర్జగతే పునరత్మసచేతనా భవతి,
 యేన నిజం భోక్తారం ప్రతి సా ప్రభవేత్ సుదూరముత్పలవితుమ్ ।
 అముమేవాతౌ నిమృతం ధత్తే హ్యజ్ఞానపూర్వకం స్వాన్తః ।
 అముమేవాఽస్మత్ప్రాణా నిజాన్తరే దధతి చైన్ద్రియా బోధాః ।
 దధతోఽపి నిషేధన్తి ప్రతిషేధాన్తోఽపి మృపయన్తే ॥
 స్వం న హి వేత్తిత్యేవ ప్రకృతిర్జయతో న,వేత్తి పరమేశన్ ।
 జ్ఞాత్వైవాత్మానమనసౌ జ్ఞాన్యతి హి సతీ విశుద్ధమానన్దం ॥
 రహస్యం ప్రాప్తిరేకత్యే లుప్తిరాత్మనాః
 విశ్వాతీతశ్చ విశ్వచ్ఛిచ్చ విశ్వేశో మానవస్తథా
 యదాన్యోన్యం విజానీతస్తదైకీ భవతో ద్రువం
 విమేదశ్చానయోర్నూనమజ్ఞానస్యాదికారణమ్,
 యథాఽవిద్యోతమజ్ఞానం దుఃఖస్య మూలకారణమ్ ॥
 ఆదౌ నరో మార్గతితావదన్యక్త్ న వేద చాసౌ యదహం గవేషయే
 నిజం స్వరూపం నను దివ్యమిత్యపి యాత్రాం, యతో హ్యోరభతే నిజామసౌ

జడాత్మికాయాః ప్రక్షేప్తమః స్థితేః ।

యదా పునః-ప్రకృతేఽవలోకితుమ్, ఆన్యం తదాప్యత్ర చిరాయ నియతే
స జ్యోతిషాన్తర్ద్దుగయే సమృధ్యతా ।

ప్రత్యుత్తరం తస్య గవేషణావలేరస్పష్టమేవ ప్రదదాతి చేశ్వరః ।

తస్యాన్ధతాం మృగ్యతి చాభినన్ధతి మాతేవ హస్తా స్వశిశోః ప్రసారితౌ,
తాం మార్గయన్తౌ తృభిరేఽన్ధవత్ ప్రియా ॥

ఈశ్వరప్రకృతి బాలౌ క్రీడాప్రేమరతావివ ।

దృష్టమాత్రౌ నిలీయేతే అన్యోన్యస్మాచ్చ ధావతః ।

మృగయేతామనుధావ్యేతాం గృహ్యేతాం పునరిత్యతః ॥

మానవోస్తీశ్వరో యః స్వం ప్రకృతేర్గోపయత్యలమ్,

యేన తాం సోఽధికుర్వీత సంజ్ఞైర్షణాగ్రహేణ చ,

ప్రయోగేణ బలస్యాపి సహస్రాక్రమణేన చ ।

ఈశ్వరో మానవో హ్యేవ విశ్వాతీతశ్చ విశ్వగః,

గూహతే విభావాద్ యః స్వస్మాత్ స్వం జీవవర్తినః ॥

పశు హి మానవో నామ చ్చన్నో యో లోమశత్యవా,

చతుర్థు యశ్చ పాదేషు భూమౌ భవతి సంస్థితః ।

కీటోఽపి మానవో నాం యః ప్రసపంశ్చ సజ్కుచన్

స్వీయస్య మానవత్స్య వికాసం ప్రతి గచ్ఛతి ।

ప్రకృతేరపి రూపాణి స్థూలాని చ జడాత్మనః

మానవా ఏవ దేహస్య ప్రాగ్వికాసం సమాస్థితాః ।

సకలాన్యపి వస్తూని “పురుషా” ఽఽత్మకమానవాః ॥

కో హ్యాయం మానవో నామ? సోఽస్త్యాత్మాఽజోఽవినశ్వరః,

స్వతత్త్వై నిర్మితే దేహే మానసే చాస్థితోఽస్తి యః ॥

పరిసమాప్తిః

మానవేశ్వరయోర్యోగస్యాభిప్రాయః సదైష యత్

మానుష్యే దివ్యతాయాః స్యాత్ సజ్చారోఽవ ప్రవేశనమ్,

మానవస్య చ దేవత్వే భవేవాత్మనిమజ్జనమ్ ॥

కిన్తు తన్మజ్జనం నాస్తి లయరూపం మనాగపి ।

సర్వస్యాన్వేషణస్యాస్య సర్వవేగగణస్య చ,
హర్షోద్దేకస్య దుఃఖస్య నిర్వాణం నాన్తిమం ఫలమ్ |
అన్తోఽభవిష్యదేతస్యా లీలాయా అయమేవ చేత్,
తదా తస్యాః సమారమ్భా న కదాపి వ్యధాస్యత ||

ఆనన్ద ఏవ విశ్వస్య రహస్యం పరమోత్తమమ్ |
జానీహి శుద్ధమానన్దం జ్ఞాస్యసే పరమేశ్వరమ్ ||

కస్తావత్ సకలస్యాదిరస్యార్థస్థాభవత్ కిల?
సద్,యత్ స్వం బహుధా చక్రే సత్తానన్తైకలబ్ధయే,
వయధాశ్చ గణనాతీతకోటిరూపేషు మజ్జనమ్,
యేనాఽసంఖ్యవిధితేన స్వం ప్రాప్తుం పారయేత తత్ ||

కశ్చ మధ్యోఽస్య సర్వస్య? భేదోఽసౌ వర్తతే కిల,
యో బాహుల్యమయైకత్వలబ్ధయే యతతేతరామ్ |

తదజ్ఞానం చ యత్ కృచ్ఛ్రచేష్టారతమనారతం
యాతుం వైచిత్ర్యపూర్ణస్య జ్యోతిషూరస్య సమ్ముఖమ్ |
తద్ దుఃఖం చాపి యత్ కష్టకరాయాసం నిషేవతే
అకల్ప్య-పరమానన్ద-సంస్పర్శస్యోపలబ్ధయే |
యతో హ్యేతాని వస్తూని సన్ని సర్వాణి మూర్తయః
అన్ధకారాత్మికా నూనం స్పన్దనా వికృతాస్తథా ||

కశ్చాన్తోఽసత్యస్య సర్వస్య? మధు శక్తం భవేదివ
స్వాదితుం స్వం స్వబిస్తామ్స్చ యుగఫత్ సకలామ్నథా,
ఈశతాం స్వాదితుం సర్వేఽన్యోన్యం తస్య చ బిన్దవః,
తేషు చాత్మతయైకైకో మధుకోశం తథఽఖిలమ్ |
ఈదృగేవేశ్వస్మేహ తథా చ మానవాత్మనః
భువనస్యాపి వైతస్య భవేత్ పరిణతిర్భువమ్ ||

ప్రేమ స్వరః ప్రధానోఽత్రాఽఽనన్దః సజ్జీతస్మితి చ |
శక్తిస్తానస్తయా జ్ఞానం గాయకం వర్తతే కిల ||

ఆనన్తో యశ్చ సర్వాత్మా కర్తా శ్రోతా చ సోఽత్ర హి |
విస్వరానేవ సంవిద్యః సమ్ప్రత్యారమ్భికాన్ వయం |
తే తథా భీషణా భవ్యా యథా స్యాత్ స్వరసంజ్ఞతిః |

పరం భాగవతానందరాశేః ప్రోచ్చలమూర్చ్ఛనాం
ప్రఖరాం వయమాప్స్యమో నాత్ర స్వలపోఽపి సంశయః ॥

బన్ధనశ్శృంఖలమ్

స్పృహయాలు జగత్సర్వం స్వాత్మన్యైవాప్తయే కిల ।
తథాపి ప్రాణినాం స్వాని బన్ధనాని ప్రియాప్యహో ॥

విరోధాభాస ఏవాయం ప్రథమః ప్రకృతే హి నః ।
గ్రన్థిశ్చ యో న కస్యాపి సమున్మోచ్యః కథంశ్చన ॥

ప్రియాణి మానవస్యేహ బన్ధనాని హి జన్మనః ।
తత్సంకల్పబన్ధనేష్యస్మాన్మృత్యోరవ్యేష గృహ్యతే ॥

స్వసత్తాముక్తిమేతేషు సోఽభీషసుః శ్శృంఖలేషు చ
ప్రభుత్వం చ తథా స్వాత్మపూర్ణతారుపమవ్యలమ్ ॥

మానవస్య ప్రియా శక్తిరతోఽశక్తేర్వశేఽస్యాసౌ ।
సంసారోఽయం యతః శక్తేస్తరస్థాణాం హి సాగరః,
యేఽన్యోన్యం మిలితాస్తీవ్రం సమాఘ్నన్తి నిరస్తరమ్ ।
ఆరురుక్షేద్ధి యః సానుమూర్ఛేరేకస్య మానవః,
భావ్యం వీచితాఘాతైస్తేనాచేతేన నిశ్చితమ్ ॥

సుఖం హి సుప్రియం పుంసో వర్తతే యూథివీతలే ।
కష్టకేశభరస్తేనాఽవశ్యవాహ్యో భవత్యతః ।
ముద్ విశుద్ధా హి ముక్తాయ విరాగాయైవ చాత్మనే ॥

తత్త్వం యన్ మానవాన్తఃస్థం సమన్యేషయతే సుఖం
తద్ దుఃఖభోగినీ కాచిచ్ఛక్తిశ్చాతిప్రయాసినీ ॥

మానవః క్షుధితః శాస్త్రైశ్చ తృప్తితోఽప్యనుభూతయే
వ్యాకులస్య చ చిత్తస్య విక్షుబ్ధహృదయస్య చ ।
భోగస్తన్మనాసో భాతి స్వర ఏవ హి కేవలమ్ ।
శాన్తిశ్చ జడలాఽత్యన్తా భాతి నీరసతా తథా ॥

ప్రియాః స్వస్థూలసత్తాయాః సీమానో మనుజన్మనః ।
తథాపీపుంస ముక్తిం స్వాఽనన్తస్వానన్తాఽమృతాత్మనోః ॥

అద్భుతాకరణం వైషు విరోధేష్వనుభూయతే
తస్యాస్తఃస్థితస్త్యేన రసకామేన కేనచిత్ ।

తస్య మానససతాయ సుచిత్రం జీవనస్య తే ॥

న కేవలం హి పీయూషం పరస్తు విషమప్యహో
సమీకర్షతి తస్యాభిరుచిం చాపి కుతూహలమ్ ॥

అస్త్యైషాం చ వస్తూనాం సమస్తానాం ప్రయోజనమ్ ।

విరోధానాం చ సర్వేషాం సమాధానం హి వర్తతే ॥

సంయోగేషు ప్రకృత్యాః స్యాత్ కామమున్నాదపూర్ణతా,

కిన్తు తత్ర భవత్యేవ తస్యాః కావన యోజనా ।

గ్రన్థినామత్యమోచ్యానాం తస్యాశ్చాన్తి సమాహితిః ॥

మృత్యుర్హి ప్రకృతేః ప్రశో జీవనం ప్రతి సన్తతం

క్రియతే యస్తయా,యేన తచ్చ సంస్మారయత్యసా-

నాద్యాపి తేన సమ్ప్రప్తం స్వరుపం నిజమిత్యహో

మృత్యోశ్చేన్నావరోధః స్యాత్ ప్రాణీ బద్ధో భవేత్సదా

ఆకారేఽపూర్ణతాగ్రస్తజీవనస్య సునిశ్చితే ॥

ముత్యునానుసృతః పూర్ణం-జీవనం ప్రతి బుధ్యతే ।

తస్య మృగ్యతి శక్యత్వముపాయాంశ్చాప్యసౌ తతః ॥

దౌర్బల్యం కురుతే ప్రశ్నం శక్తిః ప్రతి తమేవ నః

తా మహత్తాస్త్రోర్ణా నో యాభిః స్మో గర్వితా వయమ్ ।

పరీక్షాం చాపి తత్తాసాం కురుతే హి తథావిధామ్ ॥

శక్తిర్లాలావిలాసోఽస్తి జీవనస్య హి కేవలమ్ ।

సా చ దర్శయతేఽస్మభ్యం మాత్రాం తస్య యథాయథమ్ ।

దౌర్బల్యం వర్తతే లీలా ముత్యిరేవేహ కేవలం ?

జీవనస్య గతిః సర్వా యోఽనుధావతి సన్తతమ్,

ప్రబలం నిర్దిశత్యస్య ప్రాప్తశక్తేస్తథాఽవధిమ్ ॥

దుఃఖం చ వేదనా చేతి సాధనే ప్రకృతేరుభే,

యద్ ద్వారా నోఽనన్తరాత్మానమేతత్ సంస్మారయత్యసౌ

యత్ ముఖం తేన లోకేఽస్మిన్ యత్కిమప్యపభృజ్యతే,

సత్తాయా వాస్తవానన్దమన్దసజ్కేత ఏవ తత్ ॥

పీడాయాం యాతనాయాం చ ప్రత్యేకం జీవనస్య నః
 అస్తి హర్షాతిరేకస్య రహస్యం గుప్తమర్చిషః,
 సుఖాని నో మహిష్ఠాని విభాన్తి యదవేక్షయా
 కేవలం మన్దమమన్దాతిలోలలోలాః శిఖా ఇవ,
 ఏతదేవ రహస్యం తత్ యేనాత్మాఽఽకృష్యతే హి నః
 మహాతీర్వేదనాశ్చాగ్నిపరీక్షాశ్చాషి దారుణాః,
 జీవవస్యానుభూతిశ్చ భీషణాః ప్రతి భూయసా,
 స్నావిరం నో మనో యాభ్యః సత్రాసం సమ్పలాయతే ॥

సత్తాయాం సక్రియాయాం నస్తథా తత్కరణేష్యపి
 చాఞ్చల్యం సఞ్చురో యశ్చ సద్యఃక్లాన్తే విలోక్యతే,
 ప్రకృత్యా క్రియయ్యమాణోఽసౌ సజ్కేతో యేన సూచ్యతే-
 శాన్తిర్నో వాస్తవాధారః సజ్జోభశ్చాత్మనో రుజా ॥

కేవలాయాః ప్రశాన్తేర్యా వన్యతా చైకరూపతా,
 ప్రకృతేర్జిన్తే తే స్తో యాభ్యామేతత్ తయేజ్యతే-
 కర్మలీలా తయా తత్ర దృఢాధారేఽస్మదిష్యతే ।
 శశ్వశ్రీలాం కరోతీశో న జాతుద్విజతే తు సః ॥

అస్మద్దేహస్య సీమనో విద్యన్తే సఞ్చుకోపమాః ।
 స్వసత్తా తాసు నిక్షేప్యా మనసా నస్తయాత్మనా ।
 భజ్జానీయాస్తతస్తాశ్చ పరిణమ్యాః పునః పునః
 సీమాసు సువిశాలాసు సువిశాలతరాసు చ,
 యేన దేహస్య సాస్తస్మాప్యానన్యస్యాత్మచిత్తయోః
 సామజ్జాన్యావహం సూత్రం భవేత్సంప్రాప్తమన్తతః
 స్వాతన్త్ర్యం నామ సత్తాయాస్తస్య ధర్మోఽస్తి కేవలం
 నిజానిఃసీమితైకత్వస్వరూపే యా ప్రతిష్ఠితా ।
 స్వామి తత్ ప్రకృతేర్గుప్తం సమస్తాయాశ్చ వర్తతే ॥

దాస్తవం నామ సత్తయాః ప్రేమధర్మోఽన్తరస్థితః,
 యేనాత్మనోఽన్యరుపాణాం సత్తానేకత్వవర్తినాం
 లీలాయామర్పయత్యేషా స్వం సాహ్యర్థం నిజేచ్ఛయా ॥

స్వాతన్త్ర్యం కురుతే కార్యం బన్ధనేషు యదా నిజం
 దాసత్వం చ యదా స్వీయాం విముచ్య ప్రేమధర్మతాం

బలాత్కారస్య శక్తేశ్చ ధర్మతాముపగచ్ఛతి,
 తదైవ ప్రకృతిః సత్యా వికృతిం యాతి వస్తునః,
 అన్యతస్థాధిపత్యం చ ప్రాబల్యేన ప్రవర్తతే
 వ్యవహారేషు సర్వేషు జీవనేన సహాత్మనః ॥

ప్రకృతి వికృతేరస్యాః కార్యమారభతే నిజమ్ ।
 లీలాం కరోతి సా పూర్వం సంయోగైః సకలైశ్చ తైః
 యేఽప్యుద్భావయితుం శక్యా వికృత్యా జగతీతలే,
 తవనన్తరమేవాస్యాః సంస్కారం చానుమన్యతే ॥

సంయోగానాం తత్తత్ప్రేషాం సారం సజ్గుహ్య సాఽఖిలం
 వ్యసక్తి శ్రీమయం నవ్యం ప్రేమముక్త్యోః సమన్వయమ్ ॥

ఏకత్వాదపరిచ్ఛేద్యాత్ స్వాతన్త్ర్యమభిజాయతే,
 తదేవ విద్యతేఽస్మాకం సత్తా వాస్తవికీ యతః ।
 ప్రభవామో వయం ప్రాప్తుం సారం తస్య నిజాత్మని ।
 స్థాపయిత్వా తథైకత్వం సర్వైరన్వైః సహాత్మనః,
 తస్యానుభవితం శక్యా లీలాప్యస్మిన్ మహీతలే ।
 ద్వివిధానుభవస్యాస్య ప్రాప్తిరేవ ప్రయోజనం
 సమన్తమాత్మనోఽస్మాకం వసతః ప్రకృతావిహ ॥

అనుభూయ తదేకత్వం సీమాతీతం నిజాన్తరే
 స్వార్పణం జగతే ముక్తిః పరా సామ్రాజ్యమక్షయమ్ ॥

సన్తోఽనన్తా వయం ముక్తా భవామో మృత్యుపాశతః ।
 జీవనం జాయతే లీలా తదాసీం నోఽమృతాత్మనః ॥

ప్రాప్నుమశ్చ వయం ముక్తి తదా దౌర్బల్యబంధనాత్,
 భవామో హి యతోఽఖణ్ణసిన్ధరూపా వయం తదా
 దృష్యంతః స్యోర్మిమాలానామాఘాతాసంక్లికోటిభిః ॥

భవామశ్చ తదా ముక్తాః శోకసన్తాపసన్తతేః,
 శిక్షామహే వయం స్రప్టుం సామజ్ఞాస్యం యతోఽఖిలైః
 వస్తుభిః సహ సత్తాయాః స్వస్యాన్తత్సర్వకారిభిః,
 ద్రష్టుం చార్థేషు సర్వేషు క్రియాం చాపి ప్రతిక్రియా-
 మానన్దస్యైవ సత్తాయా విలసన్తిమనారతమ్ ॥

ముచ్యామహే చ సీమాభ్యో దేహో నో జాయతే యతః

క్రీడాద్రవ్యమనంతస్య మానసస్య కృతే తదా ।

శిక్షతే చానుసర్తుం స సజ్కుల్పమమృతాత్మనాః ॥

ముక్తాః స్మశ్చ హృదః స్నాయుమానసస్య జ్వరాత్ తయా ।

నైవ బధ్యామహే కిన్తు నిష్క్రియత్వేన కర్త్విచిత్ ॥

అమృతత్వం తథైకత్వం స్వాతన్త్ర్యం సన్ని నోఽనన్తరే,

క్యిమాణాం ప్రతీక్షన్తే చాస్మాభిః స్వగవేషణామ్ ।

కిన్తు ప్రేమోద్భవానన్తకృతే నోఽనన్తఃస్థితః ప్రభు-

ర్వానారుపన్తదాప్యత్ర స్థాస్యత్యేవ సునిశ్చితమ్ ॥

చింతనాశ్చ చిదున్మేషాః

విశ్వాసమీశ్వరీయేఽత్ర విధానే సవిశషేకే

యద్వా భగవతో హస్తయన్త్రత్వబుద్ధిమాత్మని

ధార్మ్యమాత్రం విదన్త్యేకే పరం ప్రేక్షామహే వయం-

“విధానం దివ్యమనత్యేవ విశిష్టం ప్రతిమనవం

ఈశ్వరశ్చాలయత్యత్ర కుద్ధాలం శ్రమిణాం స్వయమ్,

స ఏవ చ శిశోరాస్యే లఘోర్గద్గదయత్యలమ్” ॥

“విధానం” కేవలం తన్న యన్మాం రక్షతి మజ్జనాత్

పోతభజ్జే తయాభూతే సర్వేన్యే యత్ర మజ్జితాః ।

తదప్యైశం విధానం యత్ సర్వానన్యాన్ సురక్షతి,

కిన్తాస్విచ్ఛినతి రక్షయాః ఫలకం యన్మమాన్తిమం

మాం చ మజ్జయతేఽపారే పారావారే చ నిర్జనే ॥

ఆనన్దో విజయస్యాల్పతరో భాతి కదాచన

అకార్షణాద్ధి దుఃఖస్య సజ్జర్షస్య తథైవ చ ।

తథాపి జయమాలైవ జిష్టవే మానవాత్మనే

ఇష్యతే లక్ష్మరూపేణ న తు శూలాధిరోపణమ్ ॥

ఆత్మానోఽభీష్పయా రిక్తా విఫలాః కృతయో విభోః ।

ప్రకృతిః ప్రీయతే తైస్తు తేషాం బాహుల్యమిచ్ఛతి ॥

యతస్తే స్వామితాం తస్యా దృఢయన్తి సునిశ్చితమ్ ।

విరజీవి చ సామ్రాజ్యం తదీయం కుర్వతేతరామ్ ||

యే సన్తి నిర్ధనా అజ్ఞా అకులీనాః కువృత్తయః
 న హి తే ప్రాకృతా లోకాః ప్రాకృతాః సర్వ ఏవ తే
 యే క్షుద్రత్వేన సన్తుష్టాః సామాన్యమానుషేణ చ ||

సాహ్యం కురు నృణాం కిన్తు తచ్ఛక్తిం హ్రోసయస్వ నో |
 కామం కురుష్య తేషాం త్వం శిక్షణం మార్గదర్శనం
 అవధేహి పరం తేషామక్షణ్ణా తిష్ఠతాత్ సదా
 కార్యోపక్రమశక్తిశ్చ మాలికీ ప్రతిభాఽపి చ ||

ఆత్మన్యవర్ధ తానన్యాంస్త్యం కురుష్య! పరం శృణు-
 తేభ్యస్తప్రకృతేః పూర్ణం దేవత్వం ప్రతిదేహ్యాలమ్ |
 కర్తుం యః శక్నుయాదేవం స నేతా చ గురుశ్చ సః ||

ఈశ్వరోఽరచయద్ విశ్వం యుద్ధక్షేత్ర తవాఽఖిలం
 అపూరయచ్చ తచ్ఛక్తిరోద్ధృణాం పదరై (?)
 సింహనాదైస్తథాత్మ్యగ్రస్ఫుర్ష మల్లయుద్ధయోః ||

కిం యూయమిచ్ఛుకా హర్తుం తస్య శాన్తిమనామయాం
 అప్రదాయైవ తన్మూల్యం యత్ తస్మాన్నేన నిశ్చితం ?
 ఆపాతపుర్ణసాఫల్యే విశ్వాసో న విధీయతాం
 యదా లభ్యవాపి సాఫల్యం కర్తవ్యం భూరి దృశ్యతే,
 తదా ప్రఫుల్లచిత్తేన పురో ధావ్యం త్వయా పథి,
 యతో వాస్తవసంసిద్ధిర్ద్విరాయసమపేక్షతే ||

మార్మాఽవస్థావిశేషస్య లక్ష్యత్వేన గ్రహో హి యః
 సుచిరావస్మతిర్వా యా క్వచిద్ విశ్రామధామని,
 స్వస్వమ్భుకరీ భ్రాన్తిర్న హి కాపి తతోఽధికా ||

యత్ర క్వాపి మహాన్తం త్వం పశ్యేరన్తమవేహి తం
 లక్షణం మహతః కస్యాపయారమ్భస్య భవిష్యతః |
 విధ్వంసో దారుణో భిమప్రమాణో యత్ర పీడకః
 భాయయేత్తే మనస్తత్ర సాన్త్వయైతద్ గిరానయా
 యత్ సృష్టిర్మహతీ కాపి బృహతీ భావినీ ధ్రువమ్ ||

నేశ్వరః కేవలం మన్దే నిస్పందే చాన్తరధ్వనౌ |

పరం వహ్నా చ వాత్యాయామప్యసౌ వర్తతే ద్రువమ్ ॥
 యథా యథా భవేద్ విశ్వే విధ్వంసః సుమహత్తరః,
 సుయోగాః సుతరాం ముక్తాః సర్తకస్య తయా తథా ॥
 దీర్ఘో భాతి పదం ధ్వంసో మన్తః ప్రాయశ్చ పీడకః ।
 మన్దరశోచ్చద్రభవః సృష్టేర్జయోఽస్యా విఘ్నసన్కులః ॥
 భూయో భూయో నిశాఽఽయాతి దివసశ్చ విలమ్బతే,
 అథవా ప్రతిభాత్యేవ మిథ్యాభూతాఽరుణోదయః ।
 తేన మా స్మ నిరాశో భూః సావేక్షం కురు కర్మ తు ॥
 క్షిప్రం భవన్తి భగ్నాశాః ప్రవణ్ణాశాజుషో జనాః ।
 నాశాం కురు భయం నాపి విశ్వాసం ధారయ స్థిరం
 ప్రయోజనే ప్రభోః సిద్ధి సజ్కల్పే య నిజాత్మనః ॥
 హస్తో దివ్యకలాకర్తురవిశ్వస్త ఇవాత్మనః
 సామయథా(?) ప్రతిభాయాశ్చ స్వకర్మ కురుతేఽనకృత్ ।
 భాత్యేవం యత్ పదార్థాన్ స సమాదాయ పరీక్షతే ।
 సన్తస్యజ్య తాన్స్తతశ్చాన్యానుద్ఘృహ్ణాతి క్షిపత్యథ ॥
 ఉద్ఘృహ్ణాతి చ తాన్ భూయో యతతే విఫలాయతే ।
 తానస్తే ప్రతిసన్ధాయ సంయునక్తి పరస్పరమ్ ॥
 యావన్న సర్వవస్తూని సమ్ప్రయాన్తి సుసజ్జతాం
 తావద్ భగవతః కార్యపద్ధతిః పరిలక్ష్యతే
 అప్రత్యాశితవృత్తైశ్చ వైరాశ్యైశ్చాభిపూరితా ।
 వృతమాసీద్ వదారమేభ తదస్తే వినిపాత్యతే
 హేయతాయా గభీరే చ తలంహీనే చ| గహ్వరే ।
 యచ్ఛాభూత్ సమ్పరిత్యక్తం జాయతే తత్తుం సామ్ప్రతం
 ద్రుఢాధారశిలా కస్యచిద్విశాలస్య వేశ్మనః ।
 పరం సర్వస్య మూలేఽస్యామోఘా ద్రుష్టిర్విభాసతే
 జ్ఞానస్య సమతీతస్య తర్కబుద్ధిం తనూభృతామ్,
 స్మితం మన్దమనన్తస్య సామర్థ్యస్య చ కస్యచిత్ ॥
 ఈశ్వరస్య పురః కాలః సర్వోఽపి సముపస్థితః ।
 తతో నాపేక్షితా తస్య త్వరా కర్మసు సర్వదా ॥

నిశ్చయాత్మా నిజే లక్ష్మ్యే సాఫల్యే చ స వర్తతే |
 న చిన్తా తస్య కాయం స్వం ధ్వంస్యం స్యాచ్ఛత శోఽపి చేత్
 నేదీయః పూర్ణ సంసిద్ధిరానేతుముత్తరోత్తరమ్ |
 ధైర్యం నః ప్రథమః పాఠః మహానావశ్యకశ్చ యః,
 కిన్తు తన్నామ నో, భీరోర్గతిమాన్దం జడాత్మకమ్,
 నాపి సంశమశీలస్య శ్రాన్తస్యాప్పలస్య వా,
 న క్షుద్రాకాఙ్క్షినశ్చాపి (?) నచాత్యన్తాబలాత్మనః |
 ధైర్యం నామ తదేవ స్యాద్ యత్ సామర్థ్యేన సమభృతం
 ప్రశాన్తేన స్థిరేణాథ సంహతేనోత్తరోత్తరమ్ |
 జాగరుకతయాత్మానం తత్ సుసజ్జయతేతరాం
 ముహూర్తాయ ప్రహారాణాం మహతాం ఉప్రపాతినామ్,
 స్వల్పానామపి శక్తానాం నియతేః పరివర్తనే ||

కుతో దేవో జగత్ స్వీయం ఘనైరాహన్తి భీషణమ్,
 కత్వా పాదతలక్రాన్తం మృద్నాతి గుణ్ణికోపమం ౧
 కుతశ్చ స్నపయత్యేతద్దక్షనద్యాం పునః పునః,
 ఉపతే నారకే చాగ్నికుణ్ణే ప్రజ్వలితేఽరుణే?
 యతో మానుషమద్యాపి హీనధాతుః సమష్టిశః,
 కుత్పితశ్చ కరోరశ్చాసంస్కృతశ్చాపి సర్వథా
 న యో ద్రావయితుం శక్యో న రూపయితుమన్ధతా |
 సామగ్రీ యాద్రుశీ తస్య తాదృశీ కార్యపద్ధతిః
 సాహాయ్యం చేదియం కుర్యాత్ ప్రాప్తం పరిణతిం నిజాం
 ధాతో శ్రేష్ఠతరే శుద్ధతరే చాపి యథాక్రమం
 తదా తద్వచవహారస్య రీతిరప్యేతయా సహ
 భవేన్మృదుతరా నూనం తథా చ మధుమత్తరా,
 ప్రయోగోఽస్యాన్తథా చారుతరశ్చోచ్ఛతరో భవేత్ |
 కుతో వవే స సామగ్రీమీద్రుశీం నిర్మమేఽపి వా
 యదాసన్స్తుముఖం తస్య వరణార్థముపస్థితాః
 సమాభవనా ఉపాదానద్రవ్యరాశేరసీమితాః ?
 హేతురస్యాభవత్ తస్య దివ్యా చిన్మయచేతనా?
 అపశ్యత్ స్వసమక్షం యా త్రయమేతన్న కేవలం-
 సౌందర్యాశ్చాపి మాధుర్యమథ పాచిత్ర్యమేవ చ,

పరం శక్తిశ్చ సజ్కలం మహతాం పరమామపి ॥

మాఽవహాలయ శక్తిం త్వం మాపి ప్రేక్ష్య కురూపతాం
 ఆకృతీనాశ్చ కాసాశ్చిత్ తస్యాస్తస్యాం ఘృణాం కురు కృ
 మాపి చిన్తయ చైతద్ యత్ ప్రేమైవ పరమేశ్వరః ।
 పూర్ణసిద్ధిషు సర్వాసు కలా కాచిదపేక్షితా
 సత్త్వస్య శూరవీరస్య మహతోఽప్యసురస్య చ ।
 పరం మహత్తమాత్కష్టాద్ భవుశ్చోఽచ్ఛక్తిర్మహత్తమా ॥

సర్వం హి పరివర్తేత స్వీకుర్యాన్మానవో యది
 సత్తాయాః స్వాత్మనోఽధ్యాత్మరూపే పరిణతిం సకృత్ ।
 పరం తత్ప్రకృతిః స్మృలదేహ-ప్రాణ-మనోమయా
 విద్రోహిణీ విధానస్య భవత్సుచ్చతరస్య హి ।
 ఆత్మనోఽపూర్ణతాయాం స నితరామనురాగవాన్ ॥

సత్స్వరుపం సతోఽస్మాకమాత్మైవాస్తే సనాతనః ।
 దేహః ప్రాణో మనో యావత్ భజన్తేఽపూర్ణతాం నిచామ్,
 తావదావరణాన్యస్య భవన్త్యేతతాని కేవలమ్ ।
 ప్రాప్తాని పూర్ణతాశ్చాస్య సజ్ఞాః స్యూ రూపదాయకాః
 అధ్యాత్మభావసమ్ప్రప్తిర్న పర్యాప్తా తు కేవలా ।
 ఏతేన కేచిదాత్మనః-సజ్ఞాః స్యుః స్వర్గసిద్ధయే ।
 పరం స్థాస్యతి భూలోకో యథాపూర్వం హి భూయసా ।
 నాప్యత్ర సాధనం ముక్తేర్మ ధ్యమార్గావలమృనమ్ ॥

విశ్వం పరిచితం క్రాన్త్యా త్రిప్రకారికయా కిల ।
 తత్రైకా భౌతికీ యస్యాః పరిణామా మహౌజసః,
 నైతికీ బౌద్ధికీ చాన్యా క్షేత్రం యస్యా బృహత్తరమ్,
 యత్ఫలాని తథానస్తగుణమృద్ధతరాణి చ,
 ఆధ్యాత్మికీ తు బీజానాం వపనం సుమహీయసామ్ ॥

త్రేధా పరిణతిః స్వాచ్ఛేత్ సమం చాథ సుసజ్గన్తమ్,
 తదాసీమేవ నిర్దోషం కార్యం సర్వం భవిష్యతి ।
 కిన్తు మనశ్చ దేహశ్చ నూజాత్తేర్ధర్తుమక్షమే
 తీవ్రమాధ్యాత్మికం హ్యన్తఃప్రవాహం పూర్ణరుపతః ।
 భూయానంశః స్రవత్యస్య బహిర్యశ్చావశిష్యతే

తస్యాధికతరో భాగో వికృతిం సమ్ప్రయాత్యలమ్ ।
 ఫలమధ్యాత్మబీజానాం నపనాద్విపులాద్యాది
 ఇష్యతే స్వల్పమష్యత్ర తదా స్యుః? సమపేక్షితాః
 ఆస్మత్క్షేత్రస్య బౌద్ధికోఽభౌతికోఽనేకకృష్టయః ॥

ప్రత్యేకం కృతవాన్ ధర్మో మనుజాతేః సహాయతామ్ ।
 పుషోష పుంసి సౌందర్యజ్యోతి ధర్మో హి “పైగనః”,
 బృహతాం చ తదీయస్య జీవనస్య సముచ్చతామ్,
 తల్లక్ష్యం బహుపక్షీయపూర్ణతాయాన్తథైవ చ ॥

ధర్మశ్చ యీశవీయస్తం కారయామాస భూతలే
 ప్రేమకారుణ్యయోరీషదృర్శనం హీశ్వరీయయోః ।
 బౌద్ధధర్మోఽదవంశత్తం ప్రశస్తం పథమీదృశం
 యేనాసౌ సుతరాం ప్రాజ్ఞఃశుచిః సౌమ్యో భవేద్,భువి ।
 యహూదీస్లామధర్మాం చ తమదీదృశతామిదమ్-
 కథం కర్మణి నిష్ఠావాన్ స్యాదసౌ ధర్మభావతః,
 సోత్సాహమర్పితో భక్త్యా భవేచ్చ భువనేశ్వరే ।
 హిందధర్మశ్చ సమ్భావ్యాః సమ్పదః సుబృహత్తమాః,
 ఆధ్యాత్మికీః సుగమీభరతమా వ్యావృత్త తత్పురః ।
 మహాత్కార్యం భవేత్సిద్ధం దర్శనానీశ్వరస్య చేత్
 సర్వాణ్యేతాని కుర్వీరన్ సమాశ్లేషం పరస్పరమ్,
 ఊపత్వా చాత్మానమేకస్మిన్నైక్యమాయాన్తు సఞ్చకే ।
 పరం మార్గేఽన్తరాయా స్తో మహాన్తా ద్వావిమా ఖలు-
 బౌద్ధికౌ మతవాదశ్చాహమ్భావః సామ్ప్రదాయికః ॥

ధర్మాః సర్వేఽప్యనేకేషాముద్ధారం వ్యపధురాత్మనామ్,
 కిన్తు నైకోఽపి హన్తైషామద్య యావదభూత్ క్షమః
 కర్తుమాధ్యాత్మికీం సర్వాం మనుజాతిం మహీతలే ।
 నాపేక్షితస్తదర్థన్తు సమ్ప్రదాయో న వా మతమ్,
 పరం యతోన్ని నిజాధ్యాత్మవికాసార్థం నిషేవితః,
 మో భవేదనవచ్ఛిన్నః సర్వగ్రాహీ చ సుస్థిరః ॥

యాన్యద్య లోకే పరివర్తనాని ప్రవర్తనానాని విలోకయామః
 తాన్యాత్మనో ధ్యేయవిశేషబుద్ధయాఽఽవర్శస్య వ దృష్ట్యాపి చ బౌద్ధికాని,

సన్వేప వా వైతికభౌతికాని ॥

ప్రతీక్షతే కాన్తిరథాద్య యావదాధ్యాత్మికీ స్వం సమయం సదైర్యమ్ ।

అత్రాన్తరే స్వీయతరంగభజ్గానితస్తతః సోత్థిపతే కదాచిత్ ।

న జాయతే యావదసౌ న తావదర్థోఽవబోధ్ధం (?) సుశకోఽపరేషాం
భవేదమీషాం పరివర్తనానామ్ ।

తావచ్చ నానాఘటనావలీనాం వ్యాఖ్యాః సమస్తా హ్యాధునాతసీనాం

తథా మనుష్యస్య చ భావిభాగ్యప్రాక్నూచనాని జలతాడనాని ।

యతః స్వరూపం చ బలం చ తస్యాః ఫలఞ్చ పృథ్వాస్యముపజాయమానం

నిర్ధారయిష్యన్తి మనుష్యజాతేరాగామినో భవ్యయుగస్య చక్రమ్ ॥

ఇతి శమ్ ।

ఇతి శ్రీఅరవిందస్య చింతనాశ్చ చిదున్మేషాః సమ్పూర్ణాః ।

Proofread by Saritha Sangameswaran

——
Chintanashcha ChidunmeshAh Thoughts and Glimpses by Shri Aurobindo

pdf was typeset on March 24, 2024

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

